

Η τραγωδία του Haymarket

Κατηγορία: Παγκόσμια Κοινωνική Ιστορία

Γράφτηκε από τον/την Mother Jones

Από την αυτοβιογραφία της Mother Jones - Μετάφραση Αργύρης Αργυριάδης, IWW

Από το 1880 και μετά, έγινα απόλυτα αφοσιωμένη στο εργατικό κίνημα. Σε όλα τα μεγάλα βιομηχανικά κέντρα η εργατική τάξη βρισκόταν σε εξέγερση. Η τεράστια μετανάστευση από την Ευρώπη περιόρισε τις φτωχογειτονιές, εξαφάνισε τους μισθούς και απείλησε να καταστρέψει το βιοτικό επίπεδο που πολέμησαν Αμερικανοί εργαζόμενοι. Σε όλη τη χώρα υπήρξε επιχειρηματική κρίση και μεγάλη ανεργία. Στις πόλεις υπήρχε πείνα, κουρέλια και απελπισία. Οι ξένοι αγκιτάτορες που είχαν υποφέρει από τους ευρωπαϊούς δεσποτάδες κήρυσαν διάφορους τρόπους οικονομικής σωτηρίας στους εργαζόμενους. Οι εργαζόμενοι ζήτησαν μόνο ψωμί και συντόμευση των μεγάλων ωρών εργασίας. Οι αγκιτάτορες τους έδωσαν οράματα. Η αστυνομία τους έδωσε καταστολή.

Ιδιαίτερα η πόλη του Σικάγο ήταν το σκηνικό της απεργίας μετά την απεργία, ακολουθούμενη από μπόϊκοτάζ και ταραχές. Τα χρόνια πριν από το 1886 σημειώθηκαν απεργίες των ναυτικών της λίμνης, των λιμενεργατών και των εργατών των οδικών σιδηροδρόμων. Αυτές οι απεργίες είχαν κατασταλεί άγρια από την αστυνομία και από τους ένοπλους μισθοφόρους των αφεντικών. Ο John Bonfield, επιθεωρητής της αστυνομίας, ήταν ιδιαίτερα σκληρός στην καταστολή των συναντήσεων όπου οι άνδρες ειρηνικά συγκεντρώθηκαν για να συζητήσουν θέματα μισθών και ωρών εργασίας. Οι εργοδότες ήταν προκλητικοί και ανοιχτοί στην έκφραση των φόβων και των μίσους τους. Η Chicago Tribune, το όργανο των εργοδοτών, πρότεινε ειρωνικά ότι οι αγρότες του Ιλλινόις αντιμετωπίζουν τους άνεργους που έφυγαν από τα μεγάλα βιομηχανικά κέντρα όπως έκαναν για τα παράσιτα, τοποθετώντας στρυχνίνη στο φαγητό.

Οι εργάτες άρχισαν να ζητούν ως αίτημα για εργασία ΜΟΝΟ οκτώ ώρες την ημέρα. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι ιππότες της εργατικής τάξης υποστήριζαν το κίνημα, αλλά επειδή πολλοί από τους ηγέτες της δράσης αυτής ήταν ξένοι, το ίδιο το κίνημα θεωρήθηκε ως «ξένο» και ως «μη αμερικανικό». Στη συνέχεια οι αναρχικοί του Σικάγο, μια πολύ μικρή ομάδα, υποστήριξε το αίτημα του οκτώωρου. Από τότε οι άνθρωποι του Σικάγου φάνηκαν ανίκανοι να συζητήσουν ένα καθαρά οικονομικό ζήτημα χωρίς να ενθουσιαστούν για τον Αναρχισμό.

Οι εργοδότες χρησιμοποίησαν ως πρόσχημα την απειλή του αναρχισμού για να σκοτώσουν το κίνημα. Ένα άτομο που πίστευε σε μια οκτώωρη εργάσιμη ημέρα ήταν, είτε, ένας εχθρός στη χώρα του, ένας προδότης, ένας αναρχικός. Τα θεμέλια της κυβέρνησης υποσκάπτουν οι αναρχικοί αρουραίοι. Το αίσθημα ήταν πικρό. Η πόλη χωρίστηκε σε δύο θυμωμένους καταυλισμούς. Οι εργαζόμενοι, από τη μια πλευρά, πεινούν, κρύβονται, απουσιάζουν, αγωνίζονται απέναντι στους ένοπλους των αφεντικών και τους αστυνομικούς με γυμνά χέρια. Από την άλλη πλευρά, οι εργοδότες, μην γνωρίζοντας ούτε την πείνα ούτε το κρύο, υποστηρίζονται από τις εφημερίδες, από την αστυνομία, από όλη τη δύναμη του μεγάλου κράτους.

Οι αναρχικοί εκμεταλλεύτηκαν τη διαδεδομένη δυσαρέσκεια να κηρύξουν τις ιδέες τους. Οι Αναρχικοί συνήθιζαν να απευθύνονται σε τεράστια πλήθη στην θυελλώδη, άγονη ακτή της λίμνης Μίσιγκαν. Παρόλο που δεν υποστήριξα ποτέ τη φιλοσοφία του αναρχισμού, συχνά παρακολούθησα τις συναντήσεις τους στην ακτή της λίμνης, ακούγοντας αυτά που οι καθηγητές μιας νέας τάξης είχαν να πουν στους εργάτες.

Εν τω μεταξύ, οι εργοδότες συναντήθηκαν. Συναντήθηκαν στο αρχοντικό του George M. Pullman στη λεωφόρο Prairie ή στην κατοικία του Wirt Dexter, ικανό δικηγόρο εταιριών. Συζητήθηκαν τα μέσα για τη καταστολή του κινήματος για το οκτώωρο που επρόκειτο να προκληθεί από μια γενική απεργία. Συζήτησαν τις μεθόδους καταστολής των συναντήσεων των αναρχικών.

Ένας πικρός & κρύος χειμώνας. Η μεγάλη ανεργία είχε ως αποτέλεσμα φοβερό πόνο. Οι γραμμές στα συσσίτια για λίγο ψωμί αυξήθηκαν. Οι κουζίνες σούπας δεν μπορούσαν να χειριστούν τους αιτούντες. Χιλιάδες γνώριζαν την πραγματική δυστυχία.

Την ημέρα των Χριστουγέννων, εκατοντάδες άνθρωποι που υπέφεραν από φτώχεια τυλιγμένοι σε κουρέλια με άθλια παπούτσια παρέλασαν στη μοντέρνα λεωφόρο Prairie μπροστά από τα αρχοντικά των πλουσίων, μπροστά από τους εργοδότες τους, υψώνοντας την μαύρη σημαία. Σκέφτηκα ότι η παρέλαση ήταν μια τρελή κίνηση από τους αναρχικούς, γιατί απλώς έκανε το αίσθημα πιο πικρό. Στην πραγματικότητα, δεν είχε καμιά εκπαιδευτική αξία και χρησίμευσε μόνο για να αυξήσει τον φόβο των εργοδοτών, να καταστήσει την αστυνομία πιο άγρια και το κοινό λιγότερο φιλικό για την πραγματική αγωνία των εργαζομένων.

Η πρώτη Μαΐου, η οποία επρόκειτο να προωθήσει την επταήμερη εξέγερση, ήρθε. Οι εφημερίδες είχαν κάνει τα πάντα για να προειδοποιήσουν τους ανθρώπους. Σε όλη την πόλη υπήρξαν απεργίες και πορείες. Οι εργοδότες θορυβήθηκαν. Είδαν επανάσταση. Οι εργαζόμενοι στα έργα Harvester McCormick συγκεντρώθηκαν έξω από το εργοστάσιο. Εκείνοι που δεν συμμετείχαν στους απεργούς ονομάζονταν απεργοσπάστες (scabs). Τούβλα ρίχτηκαν. Παράθυρα έσπασαν. Οι απεργοσπάστες φοβήθηκαν. Κάποιοι ζήτησαν καταστολή.

Η αστυνομία χωρίς προειδοποίηση επιτέθηκε στους εργάτες χτυπώντας τους με τα κλομπ δεξιά και αριστερά. Πολλοί ήταν καταπατηθήκαν κάτω από τα πόδια των αλόγων. Ακόμα περισσότεροι πυροβολήθηκαν. Τα κρανία τους είχαν σπάσει. Νέοι άντρες και νεαρά κορίτσια ξυλοκοπήθηκαν μέχρι θανάτου.

Ο ιδιωτικοί αστυνομικοί του Pinkerton σχημάτισαν ένοπλες ομάδες πρώην κρατουμένων και κακοποιών και τους προσέλαβαν με οκτώ δολάρια την ημέρα, για να καταλάβουν τα εργοστάσια που ήταν σε απεργία και υποκινούσαν τα προβλήματα.

Το βράδυ της 4ης Μαΐου, οι Αναρχικοί πραγματοποίησαν συνάντηση σε μια βρώμικη περιοχή που έγινε γνωστή αργότερα ως πλατεία Haymarket. Το τοπίο ήταν σιδηροδρομικές γραμμές, βάρκες και βρώμικες κατοικίες των φτωχών. Σε μισό τετράγωνο μακριά βρισκόταν ο αστυνομικός σταθμός της οδού Desplaines, τον οποίο προήδρευσε ο John Bonfield, ένας άνθρωπος χωρίς διακριτικότητα ή συμπάθεια, ο πιο βάνουσο πιστός στην καταστολή, ως μέθοδο για τη διευθέτηση κάθε βιομηχανικής αναταραχής.

Ο Κάρτερ Χάρισον, ο δήμαρχος του Σικάγο, παρακολούθησε τη συνάντηση των Αναρχικών και κινήθηκε ελεύθερα μέσα και γύρω από τα πλήθη στην πλατεία χωρίς κανένα πρόβλημα. Μετά την αναχώρησή του, πήγε στον Αρχηγό της Αστυνομίας και έδωσε εντολή να μην σταλεί καμία ένοπλη ή άλλη αστυνομική

δύναμη στην συνάντηση, καθώς αυτή διεξάγονταν ειρηνικά και η παρουσία αστυνομικών δυνάμεων θα έφερνε προκαλούσε στο κόκκινο τις καρδιές των εργαζομένων. Αλλά εντολές που ίσως προήλθαν από άλλα μέρη, αγνόησαν την εντολή του δημάρχου, ο αρχηγός της αστυνομίας έστειλε πολλούς πάνοπλους αστυνομικούς στη συνάντηση.

Ένας από τους Αναρχικούς ομιλητές απευθυνόταν στο πλήθος. Μια βόμβα έπεσε από ένα παράθυρο με θέα στην πλατεία. Κάποιοι αστυνομικοί σκοτώθηκαν στην έκρηξη που ακολούθησε.

Στην πόλη έπεσε πανικός και οι εφημερίδες έκαναν τα πάντα για να τον διατηρήσουν. Η κραυγή των εργατών για δικαιοσύνη πνίγηκε στις κραυγές για εκδίκηση. Βόμβες «ανακαλύπτονταν» κάθε πέντε λεπτά. Άνδρες προχωρούσαν οπλισμένοι και τα καταστήματα όπλων έμειναν ανοικτά για νύχτες. Εκατοντάδες συνελήφθησαν. Μόνο όσοι είχαν πρωτοστατήσει για το οκτάωρο, όλοι τους Αναρχικοί, συνελήφθησαν και τέθηκαν ενώπιον δικαστηρίου και λίγους μήνες αργότερα κάποιους τους κρέμασαν. Αλλά ο άνθρωπος, ονόματι Schnaubelt, ο οποίος στην πραγματικότητα έριξε τη βόμβα, ουδέποτε συνελήφθη, ούτε ο ρόλος του στο τρομερό δράμα έγινε επίσημα γνωστός.

Οι Αναρχικοί ηγέτες του οκταώρου κινήματος κρεμάστηκαν την Παρασκευή 11 Νοεμβρίου. Εκείνη τη μέρα οι πλούσιοι του Σικάγου είχαν ρίγη και πυρετό. Το σχοινί τεντώνεται προς όλες τις κατευθύνσεις από τη φυλακή. Αστυνομικοί άνδρες σταθμεύουν κατά μήκος των σχοινιών οπλισμένοι με τουφέκια. Ειδικές περιπολίες παρακολουθούσαν όλες τις προσεγγίσεις στη φυλακή. Οι στέγες γύρω από το βαρύ πέτρινο κτίριο ήταν γεμάτε με αστυνομικούς. Οι εφημερίδες έγειραν τη δημόσια φαντασία με ιστορίες εξεγέρσεων στις φυλακές.

Δεν υπήρξαν όμως εξεγέρσεις εκτός από εκείνες του Louis Lingg, του μοναδικού πραγματικού υποστηρικτή της βίας μεταξύ όλων των καταδικασθέντων. Έχει περάσει κρυφά δυναμίτη και δαγκώνοντας ένα πυροκροτητή ανατινάχθηκε στο κελί του.

Την Κυριακή μετά τις εκτελέσεις πραγματοποιήθηκαν οι κηδείες. Χιλιάδες εργαζόμενοι συμμετείχαν πίσω από τα μαύρα λάβαρα, όχι επειδή ήταν Αναρχικοί αλλά επειδή θεώρησαν ότι αυτοί οι άνδρες, ανεξάρτητα από τις θεωρίες τους, ήταν μάρτυρες στον αγώνα των εργατών. Η πομπή πέρασε μίλια και μίλια μέσα από δρόμους πυκνά γεμάτους από σιωπηλούς ανθρώπους.

Στο νεκροταφείο του Waldheim, οι νεκροί θάφτηκαν. Αλλά μαζί τους δεν είχαν ταφεί την αιτήματα τους. Ο αγώνας για την οκτάωρη εργάσιμη ημέρα, για περισσότερες ανθρώπινες συνθήκες και σχέσεις μεταξύ ανθρώπων έζησε και εξακολουθεί να ζει.

Επτά χρόνια αργότερα, ο κυβερνήτης Altgeld, μετά την ανάγνωση όλων των αποδεικτικών στοιχείων της υπόθεσης, χάρισε την ποινή στους τρεις Αναρχικούς που είχαν ξεφύγει από την κρεμάλα και έκτιζαν ποινές ισόβιας κάθειρξης. Είπε ότι η ετυμηγορία ήταν αδικαιολόγητη, όπως και ο William Dean Howells και ο William Morris κατά τη στιγμή της εκτέλεσης. Ο κυβερνήτης Altgeld διέπραξε την πολιτική του αυτοκτονία με τη γενναία αυτή απόφαση, αλλά τον θυμούνται ακόμα όλοι όσοι αγαπούν την αλήθεια και όσοι έχουν το θάρρος να το ομολογήσουν.

[εργατική τάξη](#) [κοινωνικοί αγώνες](#) [αναρχική ιστορία](#) [αναρχικό κίνημα](#) [radicalism](#) [αναρχοσυνδικαλισμός](#) [Πρωτομαγιά ΗΠΑ,](#)